

Wegwezen?

Gerard Ouweneel

De rit van Texel naar huis vindt bijna per definitie in stilte plaats, zeker vanaf de barre cultuursteppe beneden het Noordzeekanaal. Deze landschappelijke troosteloosheid zal zich binnenkort uitstrekken tot de voordeur in Maasdam. Tijdens één van die ritten werd voor het eerst geopperd 'Waarom gaan wij terug, waarom blijven wij er niet en gaan we op Texel wonen?' Sindsdien kabbelt dit beraad door. Soms zakt het tijden weg en is dan weer terug, eigenlijk thans heviger dan ooit. Hier wat overwegingen. Texel heeft alles. Ik kom er vanaf de luiertleeftijd, leerde daar Kluten, Lepelaars, Grote Sterns en Grauwe Kiekendieven kennen, er is een fijne vogelwerkgroep, goede vrienden en er gingen al zoveel continentale vogelaars voor, dat het eiland de Nederlandse tegenhanger is van Cley Next The Sea, het Britse vogelaarsdorp in Norfolk. Er is meer. Texel ligt op aangename afstand van de Lauwersmeer en de

Tekening: Ed Hazebroek.

Dollardpolders, plekken waar het voor vogels en landschappelijk goed toeven is. En bovenal, het Texelse landschap biedt uitzichten die nagenoeg congruent zijn aan op het netvlies geëtsste beelden van zestig jaar geleden. Kom daarvoor eens in de delta, de streek waarin auteur al decennia rondsjuwt. En waar aan de resterende landschappen met beelden 'van vroeger', driftig gewerkt wordt om deze ook te verdonkeremanen. Want bij het genieten van vogels, doet het landschap veel. Ja, is het eigenlijk niet alles?

Auteur woont in het nieuwbakken Nationaal Landschap de Hoeksche Waard. Bij het aanzien van hoe deze streek alleen al van binnenuit wordt onttakeld, valt de mond open. Misschien weet de nieuwe generatie planologen niet beter en is mijn streek in hun ogen juist het prototype, een voorbeeld van het nieuwe nationale landschap in Nederland. Ze bedoelen het wellicht goed. Een voorbeeld. Net buiten Maasdam ligt de Middelvliet, met ernaast een brede, extensief begraaide grasstrook. Ieder voorjaar keerden er nog twee of drie paren Grutto's terug, die dan een paar maal per dag boven het wijkje joelden. Leuk hoor! Totdat voor de Middelvliet 'de natuurlijke waarden moesten worden versterkt'. Ja, met en passant de toevoeging van een pad, vissteigers en natuurlijk in een hoek de obligate bosaanplant. Grutto's foetsie. Een ander voorbeeld, ook van recente datum. Langs het Hollandsch Diep kan De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen model staan voor de ruimte en rust van een wijd estuaria-annepolderlandschap. Het was auteur gegeven daar ruim een halve eeuw in zijn eentje rond te dwalen, alleen met vogels en gedachten. Het was 'my local patch', zoals de Engelsen zeggen. Dat is voorbij. Het gebied gaat op de schop en het voorland is

landgoederen, een laboratorium en ontpoldering met ruim baan voor recreatie, in al zijn verschijningsvormen die onze dolle partynatie tegenwoordig weet te bedenken. Weg excursiegebied.

‘Ha, nu hebben we je’, zult u denken. ‘Je redeneert alleen naar jezelf toe, je bent aardig narcistisch bezig’. Ja, wellicht. En wat dan nog? Menigeen geniet dan pas volop van vogels indien dit gebeurt in zijn eentje, in stilte met rondom horizon. Mogen we?

Texel dus? Wellicht. Maar dan staat er een interview met Cees Veerman, de nieuwe baas van Natuurmonumenten, in het NRC-Handelsblad van 7 juni 2007 met als titel

‘Het landschap moet je veel beter laten vermarkten’.... U leest het goed! Dezelfde week laat Staatsbosbeheer in zijn ‘Onverwacht Nederland’ weten dat, buiten het broedseizoen en met nog wat voorwaarden, in zijn gebieden honden mogen loslopen. Omineuze signalen waar het heengaat, ook op Texel, waar Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer veel terreinen bezitten dan wel beheren!

Vermarketing van De Geul. En tijdens een winterwandeling door De Slufter loslopen de honden.

Wegwezen? Ja, graag. Maar waarheen in dit land?